

Referaten

Dansk Skovforenings Tidsskrift.
November 1932.

Bedrijfsresultaten in 1931. Denemarken.

Statistische gegevens, ontleend aan een 45-tal bedrijven, welke gezamenlijk een boschoppervlakte van 48.000 ha omvatten, brachten naar voren, dat de gemiddelde netto-opbrengst per ha gedurende de laatste vier goede jaren resp. f7.60, f12.40, f18.20 en f23.40 hebben bedragen. Begin 1931 is er over de geheele linie echter zulk een sterke prijsdaling ingetreden, dat ook de boschbouw in ernstige mate onder de crisis lijdt. De gegevens, welke de inwerking van deze crisis statistisch aangeven, staan nog niet ter beschikking; doch ook zonder die hulp kan wel met zekerheid worden aangenomen, dat de boschbouw in Denemarken geen baten meer afwerpt.

In tegenstelling met vorige jaren kon de commissie voor den handel uit de D.R.V. aangaande de houtprijzen voor 1931 geen overeenstemming met handel en industrie bereiken, zoo dat ze er dit maal mee moest volstaan enkele prijzen als richtsnoer aan te geven.

Afgezien van de lagere prijzen ging de verkoop van het beukenwerkhout tamelijk vlot. De kans op een arbeidsstaking in de zagerijen was oorzaak dat de afname van die zijde wat minder was. Het goedkoopere klompenhoutsortiment schijnt echter uit de markt te geraken. De Deense spoorwijken kochten in 't najaar ruim 100.000 dwarsliggers tegen een prijs van f2.90 voor type I en f2.30 voor type II.

De afzet van esch en eik moet naar verhouding nog tamelijk normaal genoemd worden. Door de scherpe buitenlandsche concurrentie was de prijs van het eikenhout echter laag.

De handel in naaldhout was in het begin van 1931 nog tamelijk levendig; doch ook hierin konden slechts lagere prijzen worden bedongen. Ondanks de sterke daling van de houtprijzen bleef de navraag door de slapte in de bouwbedrijven echter uiterst gering.

De verkoop van brandhout overtrof de verwachtingen, hoewel bij de, in verschillende streken sterk uiteenlopende prijzen de totaal opbrengst beneden die van voorgaande jaren bleef. Hier en daar ondervonden de districten ernstig nadeel van het houtaanbod der kleinboschbezitters, dat de prijzen drukte. In normale tijden voorziet de houtopbrengst van deze kleine percelen bosch in de eigen behoefte, terwijl het in deze slechte tijden voor den landbouw als een bron van inkomsten wordt aangesproken.

De gemiddelde brutoprijs per m³ in het bosch bedroeg voor de staatsdistricten resp.:

Eik f15.10; beuk f8.05; naaldhout f10.50; gemengd loofhout f6.— en het gemiddelde voor alle soorten f9.20 (bedragen zijn omgerekend, 1 kr. = f0.66).

Finland.

Vergeleken met het voorgaande jaar was de geldswaarde van den totalen Finschen uitvoer in 1931 slechts 80%. De waarde van den totalen invoer bedroeg echter maar ca. 70% van dien in 1930.

Een nadere bestudeering van de statistische gegevens leert, dat de uitvoer van houtwaren, welke in 1930 nog 48.6% van den totalen uitvoer uitmaakte met 8,8% en die van de papierindustrie met 7,0% verminderde. De actieve handelsbalans vindt dus haar oorzaak in een naar

verhouding veel sterkere beperking van den invoer. De in 1928 reeds aangevangen prijsdaling is nu zoo sterk doorgedrongen, dat de waarde van den houtuitvoer tot de helft terugliep.

Het overzicht voor den uitvoer aan gezaagd hout gedurende de laatste 5 jaren wijst op belangrijke verschuivingen in het aandeel van de importeerende landen. Duitschland zakte van de derde plaats in 1927 af tot de zesde plaats in 1931. De invoer van Holland, dat nog altijd de op één na grootste afnemer van dit hout voor Finland is, bedroeg in 1927 214.0000 stds. en in 1932 94.000 stds., resp. 16 en 12 % van den Finschen uitvoer.

De uitvoer aan papierhout verminderde ten opzichte van dien in 1929 met 80 % en ten opzichte van dien in 1930 met 60 % (in 1000 m³ resp. 1234, 788 en 243).

Ook de uitvoer van mijnhout kon deze dalende tendens niet ontloopen en verminderde aangegeven in 1000 m³ van 14818 tot 12378. De oorzaak hiervan ligt in een geringere afname door Engeland en België. Holland daarentegen verdubbelde door de afname van 108.000 m³ in één jaar tijds zijn invoer.

De uitvoer van finerhout bedroeg in 1929, 1930 en 1931 resp. 98600, 82200 en 75700 ton. De grootste afnemer is Engeland met 61 %. Daarop volgen Britsch-Indië met 10.300 ton, Holland, Denemarken en Duitschland met ieder ca. 3000 ton.

Hoewel de bekende prijzen lager waren dan voorheen is de uitvoer van dun papier, cellulose en dergelijke nog toegenomen. G.

Der Deutsche Forstwirt. Jaarg. 1932, No. 80—82 en 83.

L. Witzgall. „Die Erziehung der Buche vom Standpunkt der Qualitätsholzerzeugung“.

Bij de fabricatie van triplexhout wordt veel beukenhout gebruikt en moet het hout hiervoor een dikte van 35 cm en hooger bezitten, daarbij gezond en takvrij zijn. De hoogste waarde wordt toegekend aan beukenhout zonder roode kern. Dit verschijnsel treedt hoofdzakelijk bij beuken, die onderdrukt of waarvan de kronen ingeklemd zijn. Hoewel bij het beukenhout weinig acht geslagen wordt op de breedte der jaarringen, zoo is de beste jaarringbreedte in de jeugd smal en op oudere leeftijd breder wordend, als gevolg van het feit dat breedere jaarringen het beukenhout harder maken door vorming van een bredere strook najaarshout, en op ouderen leeftijd de jaarring minder dicht is. Aan beukenhout, afkomstig van gronden met een hoog kalkgehalte, wordt een hoogere waarde toegekend dan aan dat van andere gronden; het hout heeft minder last van springen, vermoedelijk door een gelijkmatiger groei.

Na bespreking van de Deensche dunningsmethode en de hoogdunning komt schr. tot het resultaat dat voor den beuk de sterke laagdunning de aangewezen methode van dunning is. De Beiersche dunningsproefvelden leverden ook bij toepassing der sterke laagdunning de grootste massa. Een plenterachtige opbouw van den opstand bij gelijk bejaarde zuivere beukenopstanden, zooals dit bij hoogdunning voorkomt, acht schr. ongewenscht met het oog op het feit dat de onderdrukte stammen zich slechts matig ontwikkelen onder de hooge beuken, wanneer niet heel sterk in het kronendak wordt ingegrepen. Bij armer gronden en die welke gering hebben tot vorming van te veel humus zijn de onder- en tusschenstandige beuken schadelijk voor den grond, zoowel als voor den bijgroei.

Bij de verjonging onderscheiden wij twee uit elkaar loopende principes, namelijk het bedrijf dat zich direct instelt op de verjonging (Verjüngungswirtschaft); daarnaast staat de methode van de verzorging van den voorraad, waarbij de verjonging zich aansluit. De eerste methode omvat de verjonging onder scherm (Dunkelschlag) en het Beiersche plenterkapbedrijf (Neuessinger methode). Bij deze methode worden juist de afkomstige

stammen weggekapt waaraan men nog veel bijgroei in waarde kan verwachten om beschadiging van den jongen beukenopslag te voorkomen. Bij de methode die den voorraad verzorgt, wordt door wegname van de minder goede stammen en grootere aanwas van de beste stammen bevorderd, terwijl de beuk zich hierop verjongt. Deze beukenopslag blijft jaren lang onder de schaduw der oude boomen staan, waardoor bevorderd wordt dat de beukjes als slanke boompjes opgroeien, hetwelk niet in die mate bij een zeer dichte verjonging in het volle licht bereikt wordt.

De voorraadmethode eigent zich voor den beuk in het bijzonder om een zoo waardevol mogelijk product te verkrijgen. d. W.

Skogen.

No. 24.

De *Rijksboschtaxcering in Zweden* heeft uitgemaakt, dat de *geheele boschoppervlakte daar bedraagt 23.2 miljoen ha*, met een inhoud van 1420 miljoen m³ rondhout met den bast gemeten. Hiervan is ongeveer 40% *Pinus silvestris*, 42% *fijnspar* en 18% *loofhout*.

De jaarlijksche aangroei der bosschen is gemiddeld 2 m³ per ha. Voor *Pinus silvestris* is dit 18 miljoen m³ en voor *fijnspar* 20 miljoen m³.

Kaalgeslagen en niet herboscht terrein benevens heideveld bedragen te zamen 1½ miljoen ha. Moerasgrond 5,8 miljoen ha, waarvan ± 27% kan worden drooggelegd door het maken van afwateringsloten.

No. 25.

Omtrent de *jacht op elanden* wordt het volgende meegedeeld: De meening dat deze diersoort dreigt uit te sterven, wordt geheel te niet gedaan door de opgaven der laatste jaren omtrent de geschoten dieren. Deze werden geschoten over alle provinciën verdeeld, vanaf „Norrbotten” in „Lapland”, tot de Zuidelijkste provincie „Malmöhus”. In 1931 waren dit 5279 dieren en in 1932 werden 5740 stuks geschoten. Het grootste aantal in de provincie „Värmland”. In de laatste jaren wordt door boschen aenrichten sterk geklaagd over de schade die deze dieren in de bosschen aanrichten, door het afvreten van bast en toppen van jonge boomen. De eland heeft de grootte van een paard. B. S.

Deutsche Forstzeitung.
No. 51, 16 December 1932, Band 47.

Praktische ervaringen met het gebruik van Witte Els door Houtvester W. Steinmeijer, Zervelin, Uckermark.

In het rivier Zerveliner Heide kwam het struisriet op de vochtige, leemhoudende eindmoraine-wallen, zoowel op kaalslagterreinen, als ook in de meer open gedeelten der pijnbosschen uiterst veelvuldig voor en maakte dat de herbebossching veel moeilijkheden opleverde, ook al gebruikte men uitsluitend kluitplanten van *fijnspar* en pijn.

Acht jaar geleden is men begonnen 3 verbeteringen in te voeren:

1. wordt in de culturen om de struisrietplekken 2 m buiten den rand een 40 m diepe afsluitgreppel gegraven;
2. wordt het struisriet, vóór de vruchtzetting plaats heeft, jaarlijks gemaaid;
3. worden de struisrietplekken der culturen beplant met 2-jarige witte els in plantgaten op 1½ m onderlingen afstand in driehoeksverband.

Na vijf jaren heeft dan de witte els het struisriet overwonnen, uitgezonderd op de armste, droogste plekken, waar de bodem uit puur zand bestaat. Maar ook zelfs daar kan de witte els zegevieren, indien men slechts zorg draagt de planten vóór de uitplanting in te snoeien, zoodat er de juiste verhouding ontstaat tusschen kroon en wortelgestel en indien

men den bodem rondom de planten met enig dekmateriaal bedekt.

Een nieuwe afzetmogelijkheid voor inlandsch eikenhout door Dr. Hermann Bertog.

De afzet van inlandsch eiken heeft in den laatsten tijd geleden door allerlei oorzaken, o.a. door het te niet gaan van het wagenmakersbedrijf en de verminderde vraag naar eikenhout voor dwarsliggers en spoorwagens, voor wijn- en biervaten enz.

De Achilleshiel van het eikenbedrijf is altijd geweest de moeilijkheid van afzet van het dunningshout. Een uitkomst kan, naar schrijvers meening, worden het gebruik van zulk hout voor parketvloeren. v. H.

Centralblatt für das gesamte Forstwesen.

September—Oktober 1932.

Dr. Heinrich Schönwiese. *Aus der Praxis der Bewertung und Verhütung von Wildschäden an Waldbeständen.*

Schr. doet enige mededeelingen uit zijn ervaring inzake het voorkomen van wildschade (herten, reeën, gemsen) en de daaraan verbonden kosten (omheinen en afweermiddelen).

Dr. Ing. Erwin Schimitschek. *Forstentomologische und forstschutzliche Untersuchungen aus dem Gebiete von Lunz.*

Schr. heeft onderzoekingen verricht omtrent luchttemperatuur, bodemtemperatuur en luchtvochtigheid op een kaalslagvlakte en in den gesloten opstand. Voorts werden temperatuurmetingen verricht van de cambiale zône van vangstammen in en buiten het bosch en werden de gevolgen van de verschillende warmte- en vochtigheidsverhoudingen op de ontwikkeling van insecten nagegaan. Ook werden onderzoekingen verricht omtrent de temperaturen op verschillend geëxponeerde randen van opstanden, o.m. om het optreden van zonnebrand na te gaan. Zonnebrand treedt in het bijzonder op in het voorjaar als de schommelingen van de temperatuur zeer groot kunnen zijn. Echter ook in den zomer, als de temperaturen van 38° C kunnen worden bereikt kan het cambium worden gedood. G. O.

Zeitschrift für das Forst- und Jagdwesen.

December 1932.

Prof. Dr. Chr. Wagner: *Die Grenzen des offenen Betriebssystems (Blendersaumschlag).*

In den afgelopen zomer is de Wagnersche Blendersaumschlag besproken te Stuttgart bij de Deutsche Forstversammlung en toen zijn bezwaren daartegen voor Noord-Duitsche toestanden speciaal geopperd door Prof. Alfred Dengler, die een technisch en een biologisch bezwaar naar voren bracht:

1. technisch gaat het over het uitsleepen, dat in Zuid-Duitschland met het dunne einde naar voren geschiedt en in Noord-Duitschland met het dikke einde;

2. biologisch is het bezwaar, dat de Noordrand van den zoomslag zich niet leent voor grove-den-verjonging, omdat deze zich daar niet zaait en er niet groeien kan. Verder komen als bezwarende factoren daarbij snuitkever, schot en grasgroei.

Het technische bezwaar is niet van zoo ernstigen aard, omdat ten slotte ook in Noord-Duitschland op de andere manier zou kunnen worden uitgesleept. Van des te meer belang is het biologische bezwaar, dat inmiddels door Wagner in het geheel niet gedeeld wordt. Hij beweert, dat er aan zijn systeem eigenlijk geen grenzen zijn te stellen, gelijk Dengler doet, doch dat indien men het kunstje der zoomslagverjon-

ging maar kent, het overal is toe te passen, zij het dan ook, dat het op de eenige plaats gemakkelijker gaat, dan op de andere.

Prof. Dr. Dengler komt in een artikel in hetzelfde tijdschrift tegen de Wagnersche voorstelling op, waar hij schrijft over: *Saumschlag und Norddeutsche Kiefernwirtschaft*.

In de staatsbosschen van Wurtemberg is het Wagnersche systeem algemeen en ambtelijk ingevoerd. Dengler's indruk van het congres te Stuttgart is, dat het systeem als alleen bruikbaar en „vernünftig“ werd aangeprezen, terwijl hij niet den indruk kreeg, dat „vernünftig“ daaraan grenzen stelde, gelijk hij in zijn artikel in het Zeitschrift thans doet. Ook anderen kregen dien indruk, onder wie Professor Ham uit Wageningen, die de opmerking maakte, dat het tropische oerwoud om meer dan een reden het zoomslagsysteem onmogelijk maakt.

Het hoofdbezwaar van Dengler tegen den zoomslag, in het bijzonder tegen den Noordzoom, is, dat deze in Noord-Duitschland de ongeschikste plaats is voor groei en van grove-den, niet alleen bij natuurlijke verjonging, maar ook bij kunstmatigen aanbouw. Immers daar werken bij de lichtonttrekking ook wortelconcurrentie, grasgroei, schot en dennensnuitkever nog samen om het leven van de jonge plantjes onmogelijk te maken.

Dat het in Noord-Duitschland mislukt, ligt niet aan de minder gelukkige hand van de boschbouwers aldaar, zooals Wagner vermoedt, maar aan de omstandigheden. Er worden wel degelijk grenzen aan Wagner's systeem gesteld.

Dengler staat in deze meening niet alleen, want ook Kienitz en Tangermann (de laatste op instigatie van Möller), hadden dezelfde slechte ervaringen.

Dengler eindigt met de opmerking gaarne te zullen zien, dat Wagner en zijn volgelingen in Noord-Duitschland komen kijken: Een uitspreken der meeningen ter plaatse in het bosch zal veel kunnen ophelderen wat den Zuid-Duitschers niet geloofwaardig schijnt. B.

Allgemeine Forst- und Jagdzeitung.

November 1932.

„Die Kalkulation des Wirtschaftserfolges und der Wirtschaftlichkeit nach der Bodenreinertrags-theorie“ van Prof. H. Lemmel, Eberswalde.

„Zur Versauerung und Humusfrage im Waldbestand“ von Forstassessor Kleinschmit, Dr. Deiner und Prof. J. Oelkers, Hann. Münden.

Door het groote aantal onderzoekingen op landbouwgebied over de verzuring van den grond, wordt ook de boschbouw bij deze onderzoekingen betrokken. Schr.'s gaan uitvoerig een lange literatuur-opgave na en kunnen zich niet vereenigen met de algemeene meening van vele onderzoekers op landbouwgebied. De boschgronden, naar uit talrijke eigen onderzoekingen in West-Prusen bleek, hebben een in groote mate ander karakter dan bouwgronden. De 20 cm dikke bovenlaag staat hier n.l. onder den invloed van een meer of minder dikke humuslaag en is bovendien zelf in den regel met humusstoffen gemengd. Nader wetenschappelijk onderzoek, gelijktijdig naar de andere standplaatsfactoren van den te onderzoeken opstand, is noodzakelijk.

„Unbekanntes und Vergessenes aus dem Gebiete der Forstbenutzung“ van Karl Erug.

Schr. vestigt de aandacht op een oud werk op boschbouwgebied n.l. „Forstbotanik oder vollständige naturgeschichte der Deutschen Holzpflanzen und einiger fremden“ von Dr. Bechstein, uitgegeven in 1810.

Interessant zijn o.a. de volgende aantekeningen: Voor den 1425 aangevangen bouw van een kerk te Ingolstadt werden 3780 stammen van tamme kastanje, elk van 70 werkschoenen lengte, gebruikt.

De balsemgeuren der cypressen zijn zoo sterk, dat zich zieken in deze bosschen begeven, ten einde den heilzamen reuk in te ademen.

Versch berkensap is een bloedreinigend middel. Met honing en worst gekookt, verkrijgt men een smakelijken spijs.

Het vruchtpluis van de zaden van populieren is zoo lang en wit, dat het, gemengd met andere wol, voor kleedingstukken gebruikt kan worden.

December 1932.

„Die wichtigsten Mischholzarten der Küstendouglasie in ihrem natürlichen Verbreitungsgebiet im nordwestlichen Nord-Amerika“ von Ing. H. Schwartz, Wien.

Het is volgens Schr. van belang na te gaan met welke houtsoorten de voor ons zoo belangrijke Douglas, in zijn vaderland, gemengd voorkomt. In de eerste plaats moeten genoemd worden *Tsuga heterophylla*, *Abies grandis* en *Thuja plicata*. Het verspreidingsgebied der gemengde houtsoorten wisselt vanzelfsprekend, in verband met de klimatologische verhoudingen.

Van de naaldhoutsoorten werden verder nog genoemd: *Abies concolor*, *A. nobilis*, *Chamaecyparis Lawsoniana*, *Picea sitchensis*, *Sequoia gigantea*.

Van de loofhoutsoorten: *Acer macrophyllum*, *Fraxinus oregona*, *Populus trichocarpa*, *Quercus Garryana*.

Bij het artikel is een literatuur-opgave gevoegd.

Ein Beitrag zur Schräggpflanzung von Dr. Seeger, Emmendingen.

De hier beschreven methode komt met die van von Münch overeen (zie art. Tijdschrift Ned. Heide Mij., Jan. afl. '33, bladz. 18).

Een aantal foto's verduidelijken den tekst.

Dr.

Tectona.

Deel XXV, afl. 10, October 1931.

Het natuurmonument Danau in Bantam door Dr. F. H. Endert.

Genoemd natuurmonument werd door schrijver bezocht en geeft hij een overzicht van hetgeen daarover bekend is. Het heeft een oppervlakte van ongeveer 300 ha en ligt ongeveer 100 m boven den zeespiegel. De Danau-vlakte is de bodem van een voormaligen krater, waarin als laatste resten van vulkanische werkzaamheid modder- en warmwaterbronnen voorkomen. Talrijke riviertjes vullen dit bekken geleidelijk op. De eenige waterafvoer, de Tji-Danau is niet bij machte om de groote hoeveelheid water in den westmoesson af te voeren, waardoor een groot gedeelte van deze vlakte, die in den oostmoesson droog of dras valt, dan onder water komt te staan. Ongeveer in het midden is er het eigenlijke meer, dat voor een groot gedeelte bedekt is met waterplanten. Het Danau-natuurmonumenten is uit een planten-geografisch oogpunt een zeer interessant gebied, zoowel als gevolg van de daar aanwezige groeifactoren, als uit een planten-historisch gezichtspunt. Een nader onderzoek van dit gebied wordt gewenscht geacht.

Verslag van den dienst van het boschwezen in Nederlandsch-Indië over het jaar 1930. Hierop wordt over eenigen tijd teruggekomen.

Volksraad. Afdeling VI Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel (begrooting 1933).

De voornaamste onderwerpen, die ter sprake werden gebracht, waren de exploitatie der wildhoutbosschen in de buitengewesten, de houthandels-politiek der Regeering, vooral in verband met het Vejahomakontrakt, en de jacht in de bosschen.

F. W. S.

G. Huffel geeft een artikel over de bosschen en de boschbouweconomie in Sovjet-Rusland. De beboschte oppervlakte in de Sovjet-Unie wordt geschat op 600 millioen ha, waarvan ongeveer 215 millioen ha min of meer regelmatig bosch. Ongeveer $\frac{2}{3}$ hiervan is naaldhout. Volgens het 1e 5-jarige plan ('27—'32) zou men in '28/'29 192 millioen m³ kappen en zou deze hoeveelheid jaarlijks stijgen, zoodat in 1932 239 millioen m³ zou worden geveld. Het 2e 5-jarige plan stelt zich ten doel deze hoeveelheid op het einde van die periode ('37/'38) op te voeren tot 600 millioen m³ per jaar.

Aan herbebosschen doet men heel weinig, zoodat de kaal geslagen oppervlakte van jaar tot jaar toeneemt. Men schat deze thans reeds op 15 millioen ha. Men voelt ook zeer weinig voor deze herbebossching; de eenige opzet van het geheele boschbeheer is zoo zorgvuldig mogelijk vast te stellen waar *kaphaar* hout is. Een boschbedrijfsregeling — die ook met de toekomst rekening houdt — is een kapitalistisch idee en volkomen in strijd met de Sovjet principes. Het belang van de industrie is uitsluitend en alleen de uitvoer van hout, teneinde zich hierdoor de noodige geldmiddelen te verschaffen. De toekomst moet maar „voor zich zelf zorgen”. „Après nous le déluge!”

Wel wordt volgens een bepaling van 31 Juli 1931 nog onderscheid gemaakt tusschen „industriebosschen” en bosschen die ook *cultuurbelangen* hebben, n.l. ter bestrijding van overstromingen, verstuivingen en dergelijke. Zoo mag bijv. in een zône van een km breedte langs Wolga, Don, Dnieper en Oeral uitsluitend en alleen dood hout worden geveld.

Bij deze grootsche kapplannen stuit men op twee groote moeilijkheden, te weten, gebrek aan de noodige kapitalen en gebrek aan arbeidskrachten. Van voldoende vrijwillige arbeiders is geen sprake. Echter is het aantal misdrijven en vergripen waarvoor men kan worden veroordeeld tot dwangarbeid in de bosschen zeer groot. De bestaanstoestanden van deze arbeiders zijn abominabel. Zij moeten vaak van verre komen (bij een transport van 1500 boeren in 1930, die bij een reis van 2 maanden in beestenwagens werden aangevoerd, stierven er onderweg 215) en moeten bij aankomst eerst hun eigen hutten bouwen. Voedsel en drinken zijn slecht.

De arbeiderskampen zijn omheind met een driedubbele draad-afrastering die electrisch is geladen. Het werk wordt in den regel niet betaald.

In eigen land is een groot gebrek aan hout maar desalniettemin is alles gericht op uitvoer. Door het gebrek aan arbeiders en kapitalen moet nog veel *onbewerkt* hout worden uitgevoerd. Alles is er echter op gericht om hierin verandering te brengen en het hout, zooveel als maar eenigszins mogelijk is, bewerkt af te leveren.

Van den uitvoer in 1929 is 45% naar Engeland gegaan, 14% naar Duitschland, 12% naar Nederland, 5% naar Japan, 4% naar Frankrijk. Van het bezaagde hout ging in dat jaar 62% naar Engeland, 16% naar Nederland, 8% naar Duitschland, 3% naar Frankrijk.

Dat thans de in de 5-jarige plannen voorgenomen hoeveelheden te vellen hout nog lang niet zijn bereikt vindt, behalve in de hierboven genoemde feiten, ook voor een belangrijk gedeelte zijn oorzaak in het ontbreken van goede vervoerswegen te land en te water. Doch ook in dit opzicht zal men zeer veel trachten te verbeteren en uit te breiden en staan groote plannen op het programma (kanaal Don-Wolga). Het laat zich dus aanzien, dat de concurrentie van het Russische hout in de toekomst nog belangrijk zal *toemenen*. Dit is vooral hierdoor zoo gevaarlijk, wijl volgens de tegenwoordige politiek de kostprijs van het hout daarbij absoluut geen rol speelt. Het is een Staatsexploitatie met als eenig doel zich door een zoo hoog mogelijk opgevoerden uitvoer de noodige deviezen te verschaffen onder het motto „A des conditions extraordinaires, il faut des moyens extraordinaires”.

G. H.